

SZÉKESFEHÉRVÁR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Mádor-utca 7.
TELEFON-SZÁM: 119.
Hirdetések és előfizetési pénzek a kiadóhivatalba küldendők.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos.

FÉNYES LÁSZLÓ.

Előfizetési árak:
Egy évre 16 Kor. — Fél évre 8 K. — Negyedévre 4 K.
Egyes szám ára: 10 fillér.
A lap megjelenik: Hétfőn, szerdán és szombaton este 6 órakor.

A Vizeleki Ugy.

Vizeleki Frigyes doktornak ugye már egész társadalmi kérdéssé fejlődött s menesse túl ment a rendes fegyelmi ügyek határára. Hogy ez így történt, mindkét részről hibásan benne. Az a példátlan és az objektive alapnak teljes híjjával levő eldőzés egyrésztől, a mely a följelentő orvosokat vette, másrészt pedig Vizeleki Frigyesnek az az eljárása, a melyvel legutóbb védeni akarta magát, annyira összegabalyította a kérdést, annyira felkelte a szenvedélyeket, hogy immár mindazoknak, a kik objektive akarnak itélni: ugyancsak székesgúnk van a fegyelmezett ésszerűsára, valamint egy sajátos és a társadalom mai összételében ugyancsak ritka észrekre, a melyvel t. i. határvonalalathozuzni: a törvényes jog és a társadalmi felelősség követelményét közt. Ez a kétfőlyugyanis, a mi kiforratlan társadalmunkban sokszor nem azonos, sőt ellentétes irányú. Kísértek meg a — váratlanul ferde fordulatot vett — helyzet mai állapotát világosan mérlegelni.

Ha az orvosok följelentése objektive okokból erszt volna, ha a kövélemény előtt nem positive bizonyosság állana az a tény, hogy az orvosi kar líhegő bosszúból indított hajszát Vizeleki doktor ellen, akkor igen egyszerű lett volna a dolog. Az illetékes hatóság a konkrét vádatok megvizsgálta volna s meghozta volna ítéletét: rosszslalára, pénzbüntetésre, avagy szükség esetén hivatalának elvesztésére ítélvén a hibákat, avagy vétkeket elkövető

orvost. És ebben mindenki megnyugodott volna.

Ámde az orvosi kar Vizeleki magánbecsülete ellen is tört ugyanekkor, a mihez szintőn joguk volna — a megfelelő formában. Ha ezek az orvosok össze állnak és férfias kijelentést tesznek a nyilvánosság előtt: Vizeleki Frigyeset ezen és ezen okokból nem tartjuk korrektt embernek s e nyilatkozatunk által módot adunk neki, hogy az illetékes sajtóbiróság előtt igazat kereshesse, — ez vakmerő, de férfias, korrektt nyilatkozat lett volna. A bíróság vagy felmenti, vagy elítéli a nyilatkozókat s e szerint alkotja meg ítéletét a közvélemény. Ámde nem azt tették. Uton-utófélen tele harangozták a várost rémesnél rémessebb esetekkel s kampos botokról fecsegő, hírlapíráshoz nem értő emberekkel írásban, felelősség nélkül hirdették a vádakat, úgy hogy a megtámadotttönkre volt téve, mielőtt ügye eldőlt volna.

A sok közl csak egy jellemző példát hozok fel. Egy, az írás művészetében nem nagyon járatos, ugnevezett "szerkesztő," két oldalt összefecsegtvén minden oda nem tartozó dologról, czikke végén őt sorban mond el egy kriminális, súlyos vádat, ezzel a bekezdéssel: „*Azt beszélik, hogy...*” Ez a jeszuita vádolásai módszer. Ha igaznak bizonyul, akkor azt mondja: oh, én már régóta megmondtam. Ha rágalomnak bizonyul, akkor így szól: oh, én csak a hírt reprodukáltam, magam sem hittem benne... A helyett, hogy utánna járt volna s azt írta volna: állítom és tényleket.

És már most itt következik Vizeleki

doktor. Társadalmilag nem szimpáthikus ember, de a mihez senkinek semmi köze. A példátlan és egyuttal cunya eszakörökkel megindított hajszá, mellő sorakoztatta a jó érzésű embereket, a kik eképpen okoskodtak: meglehet, sőt valószínű, hogy ez a Vizeleki egyet s más elkövetett, de elkövetett súlyos véték más orvos is, a kinek azonban a haja szála se igen görbnl meg. A megérdemelt büntetését vegye el Vizeleki, azé, de a nyakát kitekerni, ab ovo, csak azért, mert orvostársai bosszúból ellene. támadtak, nem szabad. Mindig az járt az ember eszében: ha „A kis Józsa halála” című ujdonsg meg nem jelenik a „Székesfehérvár”-ban, akkor ma semmi sem lenne az egész hajszából. Hogy pedig ez megjelent, annak sem az újság, sem Vizeleki nem az oka.

És egyszerre bekövetkezik a bolond fordulat: az a Vizeleki doktor, a kiel előzőleg egyénileg tisztességtelen dolgokkal vádoltak, *útlagosan* csakugyan elköveti egy inkorrektt dolgot: megakarja vezetgetni az ügyét vizsgáló megyei főtisztviselőt. Természetes, hogy a sem szenvedélyektől, sem ennek visszaahatásától el nem vakult ember kénytelen legyen is elejteni, az egész közvélemény elejti Vizeleki doktort.

Mi lesz hát már most ennek a vége? Megfosztható-e állásától Vizeleki doktor, vagy sem, mert ő — eddigi nyilatkozata szerint — nem fog arról lemondani, ez a kérdés.

Erre nézve az alábbi tények nyujtanak némi tájékozást.

Dr. Schlamadinger Jenő, mint Heinrich

TÁR C Z A.

A karperecz.

Írta: Balogh Irma.

Az utolsó akadály, a hozomány kérdése legyőzése után Szegedy Zoltán és Vékey Margit jegyet váltottak. Másnap még a legutóbbi ismerőseik is megkapták a merített papíra litográfált eljegyzési jelentést. Margit egy hétig egyebet sem tett, mint a gratulációkat köszönti. Szóval emberileg minden rendben, a mátkapár a teljes boldogság réve felő ereszt.

Senki sem hitte, hogy a dolog nyélbe menjen: a nagymama, akitől vagyoni tekintetben az egész függött, csodálatos, szinte megmagyarázhatatlan elleneszerőt érzett Szegedy Zoltán miniszteri fogalmát iránt s ezer variációban követelőközöppen beszélt:

— Adok, egy perczig sem mondom, hogy nem adok néked hatvanzer forintot, de ha már adok, szeretném, ha egy kicsit az én kedvemért is néznéd; nekem Szegedy nem tetszik, afféle tapasztalt öreg aznek, meg mint az anyóknak, meg tudják az arczok titkos jeleit fejteni, én Szegedyt könnyelmő, léha embernek gondolom, érzem. Látod, anyád hálaességét is ellenesmet, de anyád halálá, kolostorral s tudja a jó Isten mi mindenféle ostobasággal fenyegetett s én fenyegetéseit hator észszel komolyan vettem s a baj megtörtént.

— De nagymama! — tiltakozott Margit. Nem vagy már gyermek s éppen úgy tudod, mint jó magom, hogy atyád derek, de jarrhatatlanul könnyelmű ember volt. Anyád hozományra rövid őt év alatt elusztott s azontul kezdődtek azok a kedves családi jelenetek, melyek eleinte azon iordultak, hogy pénz kellett s ott végződtek, hogy én adtam, de végre, mikor ti, gyermekek egymás után négyen — csupa leányok — jöttetek, megfogadtam, hogy havonta egy bizonyos összeget adok, de azonkivül, meg ha török, ha szakad, egy fillért sem. Szavamnak állottam s most abban a helyzetben vagyok, hogy hatvan-hatvan ezer forint hozományt adhatok nektek s adok is, de Szegedy nem az az ember, a kire unokákat jnyugodtan rá tudnám bízni.

— Nagymama neked az a kifogásod, hogy Szegedynek hozományra van szüksége.

— Dehogyan; jól tudom fogni, hogy az afféle ember mint Szegedy rá van utalva arra, hogy jóvendőbeli feleségének telekkönyvrét megnézze. Urnak születtét, annak neveltét, állása s a szerint való a ha megházasodik, éppen úgy kell ezüst kasszával ennie, mint eddig evett. Ismétlen mondom, hogy nekem csak az a kifogásom, hogy karakterében nem tudok bízni s ha lemondanál róla s pl. Fényes Szabolcsra mennél, a hatvanzer forintot még tiszszelrel megtoldanám. Fényesné a multkor nálam járt s biztosan tudom, hogy nem csupán azért keresett föl, hogy kezemet megcsokolja s megmondja, hogy kitűnő szinben vagyok s bizonyára azt sem mondta ok nélkül, hogy a

(főidőszámlájánál az utolsó részletet kifizették s Szabolcs örökségét egy fillér teher nélkül fogja átvenni.

Margit barna feje Fényes Szabolcs nevének említesére egy kicsit megrándult s zemei néhány futó pillanatra valami figyeltő kifejezést nyertek, mintha nagy lárna közepette egy ismerős nevet tisztán hallott volna kiáltani s lelki zemei előtt csupa lénytelen eszmétkarulás folytán feltűnt egy dőlésc, komoly fiatal ember — Fényes Szabolcs — a ki egész éven át ottthon gazdálkodott, turta, javítottan akár örököt is csak farsangkor nézett föl egy kicsit Pestre. Végig láncosolt néhány nyilvános és hásiálbit, aztán ismét elment az ekeszaryához — ahogy mondani szokta.

— Édes nagymama, vagy Zoltán, vagy a világos senki! Meglátod, ha nem adtok Zoltánnak, vén leány maradok — válaszolt Margit. S az öreg asszony saive azért lett a nagymamák szívévé, hogy végre is engedjen és — engedett. Egy hét multva otthon megvolt a fényes jegyváltás s Margit könnyhatatlanul boldog volt. Teljes életkedvvel élvezte mátkáságának verőfényes napjait. Szegedy figyelmes voltégyen: Csokrok, drága képes levelezőlapok, kirándulások, Engles-bonbonok napirenden — Margit két legfőbbaliból nővére tapsolt a pompás, illatos cukroknak s már arról beszélt, hogy bár csak Gizit is mielőbb menyasszony lenne, aztán ők is — szóval a cukrokból nem fognak kifogni.

Margit egy reggel arra ébredt, hogy egyik nagyron értékes karperece eltűnt. Jól emlékszik, hogy lefekvés előtt lecsatolta karjáról, sőt még

Lajos tisztii főügyés helyettese pótvizsgálatot kért a dr. Sejtyi seregélyesi körzörvos által felhozott védbizonyra nézve. Dr. Schlamminger kezében bizonyára igen jó helyen van a javaslat tétel, ő szigorúan jogi szempontból fogja nézni a dolgot s csak ilyen szempontból fogja megtenni javaslatát, a melyet minden valószínűség szerint el is fognak fogadni. Nehezebb és kellemetlenebb úgy alig akadhatna elébe.

Ha már most az ő jogi szempontból tett javaslatra olyan lesz, a mely hivatalvesztést involvál maga után, akkor vége a bonyodalomnak. Olyan ember fog elesni, a ki ellen helytelen indokokból, de lényegben érdemlegesen indítottak hazafát.

A azonban avadtokhoz olyanok, a melyek alapján hivatalvesztésre nem kell itélni. Vízteleki, akkor sokkal bizonyultabb a helyzet s ekkor tűnik ki, hogy a törvény hiányosak avagy nem felelnek meg annak a társadalmi szükségletnek, a mely részére készülték. A megyei tisztikar — mint az lapunk más helyén olvasható — ma egyhangulag kijelentette, hogy valónak fogadják el — s ez nem is lehet másképpen — a vármegyei főjegyző jelentését Vízteleki doktor vesztegetési kísérletéről. Itt már most az a kérdés döntendő el: a vármegyei tisztikarnak, mint autonóm testületnek van-e, lehet-e joga maga kebeléből a valónak fogadok vesztegetési kísérlet miatt kebe éből ki-zárni az illetőt, avagy törvény által arra kényszeríthető, hogy tovább szolgáljon vele együtt?

Ismétljük, ez a kérdés döntendő el s mi hiszünk, hogy Fejérvármegye tisztikara megfogja találni a helyes döntést.

Füredmizériák.

Azt hiszem, nem tulok, amikor azt állítom, hogy alig létezik Fehérváron kabátban járó ember, a kihez a fecek megérkezésének idejétől a kánikulai meleg beköszöntéig x-szer meg nem tudakolták volna, hogy hová megy nyaralni?

Denique, ugye jól a dolog, hogy a mig egyrészt bántos jerméidákat szegdednek a rossz üzleti viszonyokról, az általános gazdasági pangásról, másrészt meg nyakra-főre nyaralunk, mert a ki bátorodik meg nyaralni, az nem társaságba való ember.

másnap dében is asztalkáján látta. Az egész házat tüvé tették, de a karperecz nem került meg, végre is a readdrészt értesítették s megkérdezték a családok valutas s minthogy a gyarm s szabályait terhelte, eloszták. A kollektív állapot, az ide-oda való járkálás, kutatás, valutas napokig tartott, anélkül, hogy eredményre vezetett volna. A szabó-lesny nyílt arccal bátran tagadott.

Nyolc nappal később Szegedy szerelemittasán hagyta el menyasszonyát; már csak rövid egy hét s elkövetkezik az az idő, mikor a nap meg fog feleltök állani s bizonyára le sem fog soha tűnni. A szalon ajtajában meg egy utolsó üdülés, készsírás s meg egy csok — alig, alig birtak elválni. A jegyesek csokjai már szankcionáltak, azokon még a napsugár s a csillagfény sem ütökik meg.

Margit visszatért a szalonba, leült egy ma-gas látra, mely szélyébe, lezárta szemeit s arról a sejtelmén közel jövőről álmodozott, melynek közöbe előtt állott. A harmadik szobában a varó-gép zakolatása behallatszott: szorgalmas kezek az ő kelengyéjét varriák: Kis váltatva fölemelkedett, hogy az ablakot kinyissa; Zoltán cigarettázott s édes anyja irtózott az cigarettas íles füstjéől. Mikor föltekint, tekintete egy kis fehér papírra esett, ott hevert a szőnyegen, a hol Zoltán az előbb ült. Utána nyult s alig hogy szétcsavarta, halálra vált s annyira megtántorodott, hogy ha egy szék támláját meg nem kapja, összeszik.

— Oh, Istenem! — nyugodt fel kinosan s a papirt még egyszer restentő felelemmel, aggodalommal megérinte. Sommi kétség, az ő karperecznek szülőegredülése az — Zoltán vezetete el.

Sokát lehetne erről mondani, kmdo részben nem akarom ismételnit azt, a mit a sajtó e kérdésben éről érre elég bőven elmondott és elmond, de meg nincs is kedvem, bedlín világjavitkúdnk. Nyaraljon, vagy ne nyaraljon kiki tetesése szerint.

En ezáltal a nyaraló községségről, illetve azon igényekről akarok szólni, a melyeket szociá-litár a magyar nyaraló- és fürdőhelyekkel szemben támasztanak.

Mert tévedés volna feltenni, hogy a magyar ember, ka külföldi fürdőre megy, ugyanazt a szigoruan kritizáló, követelő, lármásod, kiméltelen és elnézetet nem ismerő kemény szityát adja, amelynél szerepben jltthon teteszelg magának. Mi magyarok csak ltthon vagyunk barbárak, külföldön azonban télsáigos mértékben adjuk az európai színvonalon álló finom gentlemant. ltthon, ha bamegyünk pl. egy vendéglőbe, vagy kávéháza, a világrét sem tlnénk olyan asztalhoz, amelyen bármily ditinguált kölségtj idegen ül s vizsont visszailleszésekkel mérjük végis, sőt talán ott is hagyjuk rögtön a laképnél azt a vakmerő embert, aki udvarias köszöntéssel bár, a mi asztalunkhoz bátorodik tlni, hasak nem kuszajpátusunk.

Emezben, Karlsruheban, Ischlben vagy tudj leson bármely más külföldi fürdőn barátságos fej-bicentéssel csinálunk helyet a melánk telepedő idegnek, sőt keresünk az alkalmat, hogy mielőbb kedves egyszége után tudakozódhasunk.

ltthon a hazai fürdő és nyaralóhelyek igaz-gatóisai akár a csillagos eget hozhatják le, azért a lakások drágák és szélszerültienek, a vendéglőkben valóságos rablást üznek, az italok és étkek mérődrágák és rosszak, a kiszolgálás kritikán aluli stb.

A külföldön? Oh, az már más. Ott a lakások még drágábbak és cseppet sem jobbak, a vendéglőkben hasonlíthatatlan magasabb árak mellett az étkek és italok szintén nem állnak nektár esambrozából, de — valamivel csak meg kell indokolni, hogy miért viszlak pénzünket a külföldre, amikor ezúlnak épügy elérhetnek a természet által oly dúsán megaldott hazában.

Bizony mosolyognunk kell, ha olvassuk a helybeli sajtó egy részében legutóbb felmerült panaszokat Siólókról és Péthről.

Képzéljük csak el pl. a sídóki vendéglős helyzetét. Ez a számlalomraméltó ember talán egész vagyonát lekteti bele vállalatába. Május elején kezdődnek az évad, de május és június hónapban az emberek otthon dideregnek, mig a szegény vendéglős kétségbeesve lesi a jobb idők beálltát. Am a kethonapi vesztéség ki nem reperálható deficitet

Az elegánsul berendezett, napvilágitott szalonban valami szörnyű tompa zuhanás reszkettette meg a levegőt: egy fiatal leány szivének bálványja, a neki emelt magas pidesztálról a porba hullott. . . Az ablakpárkány nyíló virágját, a bősos cyclamenek s a bútske azalnak lobogasztották fejcsökéiket s zokogták: Szegény Margit!

Szegény Margit alig tért magához, léhas egy-gyal, jégáldé kezekkel nagyanyjához vászorgott s az égre kérte, adjon neki négyezer forintot s jöjjön vele, majd megmondja, miért, minek, csak most ne kérdezzen s utánának, de senkinek egy szót se szójjon, neki is csak azért szél, mert nekik nem lehet semmit — egy életbe vágó dolog felől bizonyosságot kell szerzenia.

Az öreg asszony látra unokájának az örület-bez hasonló lelkiállapotját, egy szó kérdészködés nélkül pénzét vett magához s követte Margitot.

— Hová? — kérte, mikor kocsiba ültek s a kocsit elindult.

— A zálogházba . . . aztán Zeuzsit kiszabadítani; a karpereczet nem Zeuzsi lopta el — kezdte a szegény fiatal leány göröcsen zokogni a zálogházig any szivezsgatádon sirt, mintha egy drága halottat siratna.

A zálogházban megkapta Szegedy Zoltán pontos szabályírását s azt hitte, hogy nyomban ott is, azonban a tégs komor szobában meg fog örülni. Kint a folyosón odatámaszkodott a falhoz s halálsépadt arccal, merev szemekkel maga elé nézett.

— De Margit! — fogta meg az öreg asszony kezét.

— Meghalok . . . Meghalok!

— Ugye . . . Ugye Zoltán tette? — hajlott

eredményez. Végre megkönyörtl az ég, az idő-járás kedvekre fordult, a vendéglős megérkeznek. Az a pesti „nagyaság“ a ki az imént érkezett, kikölti magának a pont dében való ebédelést, kijelöli az asztalt, a melyen tlni akar. Ez az asztal, bár 7—8 személyre elég volna, e peresőt fogja az ő kizárólagos tarténná. Ha ebédre jövéna, más valakit pillant meg az ő általa lefogalt asztalánál, a világrét sem tlné „es egyszer“ más asztalhoz, hanem orrlitortogató háttat fordít és keres magának más vendéglőt.

Már most, ha a akármilyen alkalomból, mondjuk lóversenykor, a futó-egynapos vendéglős ezrei megrohánják a vendéglőt, akkor a vendéglős csapja el a kedvtéért állandó vendégeit és bocssása rendelkezésére összes asztalait és egész pinzardhát azoknak, akik a „fogásban“ ebédelték, aztán ki-mooney a telepre a fogukat piszkálni és egy pohár sört inni.

Amely vendéglős pediglen másépk merészkedik cselekedni, az belekerül az újságba. Mert hat a vendéglős kötelessége, magát és vagyonát feloldozni a lóversenyközönségnek. Saját érdekeit szem előtt tartva vakmerőség, rablás és impertinencia.

ltlábó nő valjuk be öszintén: a saját portulánok még egy kissé barbárak vagyunk. Lőgy, mint az a Jeri, aki egész szoretreméltóságát a világra pazarolja, úgy hogy aztán a családnak sommi sem jut belőle.

Szemlélté.

H I R T É S E K.

— A vármegyei tisztikar értekezlete. Ma délelőtt fel 12 óraa Huszár Agoston alsipán bizalmas értekezletre hívta össze a vármegyei tisztikar Szekesbőhérváron időző tagjait, a kik kivétel nélkül mind meg is jelentek. Mitan — ugymond — dr. Vízteleki Frigyes Szűcs Arthur főjegyzőnek hozzám betervezett felhatalos jelen-tését „ragalom“-nak nyílvánította, székbes-genek talaltam, hogy a vármegyei tisztikar véleményét nyilvánosan ez ügyet illetőleg. Az alsipán ezután felhívta Szűcs Arthur, hogy tisztársai előtt mondja el az esetet. A főjegyző elmondta a megtörténeteket, úgy mint az megtörtént s mint a hogy az miis közöltük, azután távo-zott. A tisztikar egyhangulag kijelentette, hogy a főjegyző előadását szöszert valónak fogadják s így a Vízteleki által hasznalt

az öreg asszony a leány fölélix s Margit nem vá-lasztott, csak rá nézett nagyanyjára s pillantása, mely telve volt a megaláztatás s a megtört boldogság kimondhatatlan szomoró kifejezésével, meg-dadta neki a választ.

— Nem csalódtam — szolgált az öreg asszony mintegy önmagához s azzal megfogta unokája karját s leveztette a lépcsőkön.

— Nagymama, a rendőréség, Zeuzsi ártatlanul szenved.

— Az az én dologom, lyg nyugodt s azzal az urali is én fogok végezni — mondá az öreg asszony komolyan, szigorúan . . .

Margit iszonyu csalódásának majdnem két évig olyan beteges volt, hogy életét föltették, de az idő nála is kitűnő orvosnak bizonyult s lassan újra föléltet. Csalódása után a harmadik évben egy bál után, ahogy volt, letanított kábulán, fardatan benyitott nagyanyja házcsöbjába s ruháörtelenl felköltötte:

— Nos, mi baj, az Istenért! — riadt fel az öreg asszony.

— Semmi, sommi nagymama, csak azt jöttem neked megmondani, hogy igen jól mulattam s hozományomat, ahogy ígérted, tizeszer forintra megfogod toldani. — Margit, nevetve, kipirult arccal beszélt: Elpirult szíjelenk emlékeinek behatása alatt s elpirult második szemének mámorától.

— Dnyes Szabolcs? — kérde a nagymama.

— Ó, ó, nagymama! — Ma este nálunk fog vacsorálni, mamá megkértem, hogy hívja meg, csak azt akartam megmondani — nevetett föl s mint egy pillangó, kirepült a szobából.

„ragalom” azó által Szents Árturh meg- sörve nem látja. Az értekezlet, igen ho- lyosan, többre nem terjedt ki. Vízteleki Frigyesnek fent hivatkozott s hozzánk is beküldött nyilatkozata a következők:

Nyilatkozat.

A „Székesfehérvár” 61-ik számában egy köz- lemény jelent meg oly tartalommal, mintha én Szents Ártur megyei főjegyző vagyok, azért hogy a magam ellen kért fogyneli ügyben engem támoqasson, meg- vesztetgetni akartam volna.

Annak előre becsújtásával, hogy én a székes- fehérvári orvosok egy része által ellenem emelt vádpontokra észreveteleimet és védekezésemet ille- temben lelobb tóra hatóságom előtt törvényes for- mában előterjesztettem és semmiféle elnézésre, semmi- telek kgylemi aotura nem számított, ilyet nem te- kerek, hanem nyugodtan várom ügyemnek a jogi törvény és igazság szerinti elbírását: kijelentem, hogy az elnevelésem által terjesztett ezen hirtel- tesítés a valóságom meg nem telező hazug vágalom. Előre hirtelretek törvénytartó arra vesztettem, hogy bizonyos sötétben munkálkodó és bizonyos törekvészek megvalósítani akaró urak látva azt, hogy a jogos és törvényes forma betartása mellett engem meg nem semmisíthetnek, tükre nem tehet- nek, ügyemet minden úrról irányban szándékoz- nak tetelni, hogy a törvényes forma mellőzésével a tisztviselői katan ellenem mesterségesen ellen- szavetvet egyezzenek, s engem ott ezen körben le- lehetlenné tbrzesnek.

Székesfehérvár, 1902. július hó 15-én.

Dr. Vízteleki Frigyes.

— Kossuth ünnepe. A bodajki val. ker. tég- telenségi és 48 as pártja Kossuth Lajos születésének 100 éves fordulóján a választó körlet közegpöntjén, Moha közegpöntben, az „Ágnes” torras mögött, kö- vetlenül a vasuti állomás mellett eltérő gyönyörű mezősegen fogja megtartani az évi szeptember há- tában, — még pedig, hogy mindenki részere hozzá- rhatóve tudja a megjelenését e hó 21-én, vasárnap, hogiasis ünnepeit. Több országos képviselő kiállításba helyesre a legvételre az ünnepeit; az ünnepeit előkészítő bizottság, éle. Balay Kálmán keresztos lelkes, pártelnök már most készíti a programot, melyen a hazafis beszédek és szavaletek mellett nagyobbszámú nép-ünnepe is szerepel. Ez alkalomra — mint tudosított jelenti — a mohai és keresztvá- r Schmid, jó hírt vendéglők 3 banda zenéet szer- ződettetik, aki a lehető legkegyelmesebben és izlé- sen elköszintészták azait fogják a talp alá való jó magyar nótákat huzni. A maszó-, futó és egyéb verseny-díjjak nagy részben együtt vannak, lelkes párttagok által felajánlva. Az ünnepeit bevezető hálaadó isteni tiszteletet a keresztosi dalárdá közre- működése mellett a keresztosi ev. reform. tem- plomban, valamint az ünnepi beszédek az ünnepi színhelyen mage, az ünnepeit megpendülő párt-elnök fogja tartani, éle és téren való műhibűdes közömeik. A területet e köra engedéllyel mohai gazdasági bizo- ság pedig a vidéki vendégek elhelyezésének nehé- zűségét fogja megmozkott szívelyességgel teljesíteni. Közölni fogjuk annak idején a szép, hazafis ünne- p részletes programját is.

— A viaszatartott színtársaság. A Vég- színház körútas színtársasága mára és holnapra hirdette előadásait, tegnap, kedden délután azonban a körútas (társaság impresszárija tévriatban tudatta az idevaló jegyárúsiatvaló, hogy csak 19-én és 20-ikán, azaz szombaton és vasárnap tartják meg előadásait. Még az este azután a következő apró cseúdelákat osztogatták a közönség közt:

A budapesti viginsház művészitársaságának tagjai nem folyó hó 16. és 17-én hanem visszavonhatatlanul 19. és 20-án tartják városunkban előadásait, mivel Arad város közkivántra viaszatartóia öket.

E szerint tehát Arad város „közkivántra” tartotta volna vissza a derék színészeket, s a nyári longe öllözött Muzsa iránt nagy szeretettel viseltető alanyi kritikusk azt is tudni vélik, hogy a színtársulat sehogyan akart maradni, de az aradi polgármester, az egy Salacs Gyula, városnak

tanácsos élen küldöttségileg kérte fel a derék vig- színészeket s minután ez sem használt, katonai kor- donot kért az odaváló helyőrségi parancsnoktól, a kik azután csak puskával és szuronyal voltak képesek ott tartani Thália lipótkörnti papjait és papnőit. A rossz nyelvek verziója viszont az, hogy az élelem impresszáriák egy gondolkodtak: a vasuti költség Aradra már annyi is meglevőn s- zeire, a meg lehet ott maradnak s az egy Köz- kívánat felhívására még két „visszavonhatatlanul” utaló bucsú előadást rendeznek, a székesfehérváriak addig vigye az ördög. Ha azután majd it- leszenek s a toros-zsáki, fiskális dülői és a borju- kuti szőlőhegy nyaraló közönsége szombaton és vasárnap a diófák hús árnyékát főléscseri és a városi théatrum páholy és támlászekkivel, akkor, — a rossz nyelvek azt beszélik — a jó öreg Közkiván- tat Székesfehérvárról is meg fog jelenni a tartunk tőle, hogy Közég avagy Veszprémben szintén távrat fog érkezni: Havranék József kir. tanács- os, polgármester Polcsér Péter gazd. tanácsossal és Mönich Károly főlelvtársal küldöttségileg kistárglalt a Végsház körútasó társaságnak, to- vábbi két előadásra akarván öket megnyerni, az impresszári azonban udvarias leereszkedésé bár, de határozott hangon tagadja meg a kérés telje- sítését, a mire a polgármester a hajdu létszámot kivevővel s közben járására a 17-ik novéd gyalogezred második százada, a 69-es gyalogezred egy zászlója és a 12-ös uhánusok két esondronja vonult ki viaszatartani a színtársaságot. A társaság még ekkor sem engedett s Hegedüs Gyulá- val és Góth Sándorral, valamint Varednyi Irénnel és Bálint Rózsival az öltök harcba keveredtek a fogvesztő csapatokkal, míg végre is kénytelenek voltak a lovas osztály rohamára megadni magukat, visszavonhatatlanul még két előadást tartván...

— Alállástól felfüggesztett bíró. Vá- lon érdekes tárgyalás volt tegnapelőtt Tará- vá Béla tá. főszolgabíró előtt. A mult este- ndei képviselőválasztáson történt, hogy Bá- rany József mányi közegési bíró közegé népet nyilvánosan haszárulónak jelentette ki a egyéb öre címekkel traktálta, a miért hogy ezek semmikeppel sem akartak övötös Bálinttra szavazni. Ezenkívül pedig a Sents párti szavazókat a választás után erős földöz alá vette. Ezek alapján Tarafás Bárány ellen a fogyneli eljárásat megindí- totta s az e hó 14-ikén megtartott viz- gálat folytán, a kihallgatott tanuk valló- mása alapján a törvényt nem respektáló és statáriális itéletét bíró állásától fel- függesztette s a felmerült eljárás költsé- gekben elmarasztalta.

— József kir. herceg Szent-Ivánon. József főherceg e hó 18-án este 6 órakor Budapest felől érkezett vonatál városunkba érkezni, itt a vasuti állomásnál kocsira ül és Szent-Ivánra hajtát, hol Gróf Zichy Jenő vendége lesz. Másnap semlélt fog tartani a Sár-Ába, Nagy-Láng és Sárkeresztur közt Szepentosiott honvéduháár hadosztály hadgye- korlati feladat, e hó 20-án pedig megtekinti a havvéduhárosok által a szent-iváni határban rendezendő lövésnyit. A kir. herceg e hó 21-én reggel kocsin érkezni városunkba s innét a 8 óra 36 perczor induló gyorsvonatál Budapestre utazik.

— Pákozdi föld a clevelandi szoborhoz. A Clevelandban élő magyarok által emel- lőd Kossuth-szoborhoz tegnap kúdték el Tóth András debreczeni szobrászhoz Pá- kozdrról a kívánt egy száé földet. A szo- bor Clevelandban, de magyar földön fog állani, mert a talapat alá a szabadság- harcz nevezetes helyéről szállítják a földet, így Pákozdról is.

— Az Usztrák Magyar Bank székes- fehérvári fiók intézése — mint hivatalosan értesíteneik — e hó 21-én kezd meg műko- déését.

— Elfogott tolvajzövetkezet. Kitűnő fogást csinált ma a rendőrség, egy vesze- delmes tolvajbandát tartóztatván le. Ma délelőn Borostyán Sándor tanár jelentést tett a rendőrségen, hogy zseb örfáját e délelőtti órákban ismeretlen tettesek laká-

sából ellopták. Egyébb nyomot nem tudott adni, minthogy délelőtt egy idegen és fiatal gyermek ifjú járt lakásán, valami ügyben keresve őt, azonban nem beszéltetett vele. A rendőrség szerte küldte embereit a vá- rosba és az egyik rendőrá vasuton három fiatal fiúra talált, az kik éppen ebédeltek a restaurációban. Mikor a rendőrt észre vették, egy másútan kimentek a félre eső helyre. A ren- dőr utánuk ment s egy hasadékon át észre- vette, hogy valakit az ürgödőre dobálnak. Kinyitatta az ajtót s az ifjakkal előke- restette a ledobott tárgyakat: órák voltak azok. Közben az egyik hirtelen elosont, kettő azonban a rendőrt bevitt a városházra, s hol Simon Sándor r. kapitány azonnal vallatára fogta öket. Az egyik gonoztevő 13 éves elegáns fekete ruhában, monokivál jár s halott hamis nevű bemondása után ki- vallotta, hogy Gólieb Mártonnak hívják Budapestről jöttek ma reggel. A másikat Karpynski Józsefnek hívják 17 éves, a harmadiknak nevet nem árulják el, az 15 éves. Ma reggel óta őt helyen járták a városban mindenütt sikerrel. A Vármegyeház téren valahol egy arany nő örárt, más helyütt egy tulla ezüst örárt, ismét más helyütt pénz loptak, a melyek- nek gazdája még nem jelentkezett. A tet- tes mindenütt Gólieb volt. Estére betörték terveztek a fiatal gonoztevők, a kik közt a harmadikat is elfogni Simon Sándor r. kapitány ma délután Budapest felé utazott.

— A bujtogatók. Tegnapelőtt este néhány bujtogató ismét zavart egykezetet támasztani az igazgatóság polota építkezésénél, azonban ezúttal eredmény nélkül. Még e hó 7-én, minután már nincs szükség annyi munkásra, mint eddig volt, a többek közt Simon György könyvesit is elbocsátottk. Ez és Takács András és József nevű munkások este 6 óra után izgatni próbálták a munkásokat, hogy másnap ök is álljanak ki a munkából. Mikor az igazgatósá híre Fűrés József ren- dőrbiztos a helyszínen megjelent, Takács Jö- zsef, a ki teljesen itas volt téglával támadt a biznosnak s csak az előhívott rendőrökkel sikerült őt, később pedig egy Fischer János nevű munkást is ártalmatlanná tenni, de ekkor már a fel- izgatott munkás tömeg is fenyegető állást foglalt el, tapintatos bezedre aztán mégis lecsillapod- tak. A bujtogatók ellen, minthogy Fried Vilmos mérnököt is megfenyegette és a rendőrségen is megát a rendőrséget szidalmazták szigorúan fognak eljárni. A bujtogatókra jellemző, hogy Nyáry Gábor asztalos mesternél, a kinek most sok munkája van, izgatgatt a segédök közt s azok egy napra abba is hagytták a munkát, noha azért beállának szerint héli keresemnyitkél — 20—24 korona — megvannak elégedve. Ma azután ezek ismét mun- kába álltak.

— Kanyaró. Rézalmason Butyffy Deszö árszászki elnöknek — a ki most birtokán ott idő- zik — 3 éves kis Mariak loánya kanyarban meg- betegedett. Dr. Vajda kezelőorvos reméli, hogy a baj sama lefolyású lesz és hogy nem is fog járvány- szerleg fellépni.

— Az uhánusok lövésnyere. A 12-ik Uhánus ezred e hó 26-án Székesfehérvár és Szabad-Báthnyán határában lövésnyent rendez, de melyen meghívott közönség vesz részt.

— Öngyilkos szerelmes pár. A napokban Ezeri közeg határában a Dunából egy férfi és egy nő hulláját fogtták ki. A 25 évesek látású férfi és 22 évesek látású nő hullája derakukon egy kötéllal voltak összekötve, valószínűleg boldogtalan szerelm kergette öket a Duna hullámaiba. Kiltünk ismeretlen. Közös sírba temették öket.

— A Kajtór vilceszopoló társaság ma dé- lőlött gr. Csirák Antal elnöksége alatt élet tartott, a melyen a valamelyi házassági társasággal a bukó gát ügyében való egyezkedésre bizottságot küldött ki.

— Blesköl levél. Bleskölő egyik ölkösöknek gyülemler méltó felszólalást küldött be honánk, a melyet a következőkben adunk elő. Köszönet- ben — ugymond a levél — két igen derék és

szaképpel orvos van. Rendkívül szorgalmas is mind a kettő, de mi haszna mind a tulajdonosoknak, mikor fizikai időkötés nélkül orvosai teendőiket. Az egyik kórhóros és Biskóczi király meg hűségét keltő látogatnia, a másik pedig alantól udvari és valami orvos s így mondani sem kell, hogy alig marad ideje biskoci beteget látogatni. Semtelenszer meg az, hogy a legszükségesebb esetben egyik orvost sem találhatni otthon s olykor fél napnál is tovább kell várni a betegek. Ha tekintetbe vesszük, hogy Biskóczi 720 koronával járul hozzá a kórhóros-füzetéshez és a kórhöz tartozó három közönség 580 koronával, talán nem volna kivethetlen, hogy Biskóczi maga fizetné a 1200 koronát s egyedül tartaná az orvost, viszont a másik három közönség is beletehete egy-két kisebb közönség osztani s azok külön egy orvost tarthatnának.

— Halálóra. *Gózonny Gyula* arany érdemkeresztos apfélébános székhelyen Zsámbecon e hó 14-én 58 éves korában elhunyt. Temetés holnap lesz s a egyházi szertartást az elhunyt régi jó barátja *Károly János* ez. ptepök személyesen fogja végezni. *Gózonny Szekeskehérvárott* mint karkaplan munkodott 1878 80-ig.

— Szerencsétlen esék. *Skobrák János* 69 éves helybeli rőszegyi Jakos e hó 18-án arra a merész vállalkozásra adta a fejét, hogy a szőlőben levő megyafára felmászni s annak termését leszedtetni. A szegény öreg azonban valószínűleg elégtételt fog megérteni a nem neki való vállalkozásért, mert a vája gyenge ága letrőrt s a földre zuhant, melynek folyán súlyos természetű belső sérüléseket szenvedett. Az első segélyt a Szent-György közokorházból nyújtották neki. Életbenmaradásához kevés a remény.

— Czigányok garázdálkodása. *Horn Mihály* tisztelői kora a napokban a Curgócsok tartozó *Tesár-hegy* alatt homokot eszedni s munkája közben megdőlött levelet. A munkában elfoglalt embert egyszer csak egy szeg czigány vette körül, s míg eszt a földmunka eltereltek, azalatt a merék egyike s leereszté magát kuszálta s a szegény munkást 96 fillér kézpénzést ellopja. A károsult feljelentése folyik az egész tolvaj bandát — a Stankó-familia tisztelőiről — a modri kir. járásbírósg hűvérsé interpelláltak.

— A vándortárs. *Árva József* zalogeszegezi szőlőesté asztalos segéd a napokban városonkon keresztül utazott s itt egy magát *Boldizsár József* gépepítőnek nevezőn egyen ösialakozott hozzá, hogy majd együtt rójják az országutakat. A városon kívül, a határban mindeketlen lefelethet aludni, de *Árva József*k áradékos kezes volt. Térsen, míg 6 aludt kizelpta ismételt munkabírást és 12 korona pénzes kielpta ismeretlen irányban megsebzítte. A rendőrség *Árva József* feljelentésére, elrendelte a tolvaj vándortárs körözését.

— Egy- és kétfogatán bérkosok, egy helyben, mint a vidékre megrendelhetők *Krausz Veroná* bérkosok vállalkozónál, *Nádor-utca* 11 számú óra hányósodásában, telefon szám: 88. Éjjeli megrendelések. Ös-utca 5 szám, saját házban.

— Idegenek névsora 1902. július hó 16-án *Barnai Ignác*, „Magyar Király” szőlőudója. *Marik* utasó *Budapest*, *Steinhard* utasó *Bécs* *Piek* föld-bírtokos *N.-Láng*. *Canadu* utasó *Bécs*. *Bender* utasó *Forothán*, *Lóv* utasó. *Bpest*, *Lurja* ut. *Bpest*. *Sauer* keresk. *Ipolyvágy*.

— Piaci árak. 1902. július 16-án *Buzs*. 8.00—8.20 *Rozs*. 6.30—6.40 *arpa*. 6.—6.20 *Tengeri*. 5.20.—5.40. Az árak 50 kilogramonként korona értékben értendők

Az elhagyott gyermekek gondozása.

A helygminisztérium 1899-ben 50000 szám alatt egy rendkívül humánus és nemzetiség szempontból is igen fontos rendeletet adott ki, hogy t. i. a szegénysorsú nőknek-gyermekei hét éves korukig az országos betegápolási alap terhére tartandók el. Ez eredményekben óriási fontosságú rendeltetés áldásos intézkedésével azonban — mint mindamel, a mi közvetlen után óriási az emberek létfontartási érdekeit — oly nagy mérvben éltek vissza, hogy a betegápolási alap immár alig képes a terheket viselni s ezért *Stell* *Kálmán* helygminiszter most jónak látta az alábbi körrendeletet kiadni, a melyet széleskörű fontosságánál fogva az alábbiakban egész terjedelmében közlünk:

Az országos betegápolási alap terhére ápolott hét éven aluli gyermekek száma utóbbi időben oly rohamosan szaporodik, hogy a nevesítési alapnak ezen az alján előirányozott hízlet már is jelentékenyen túl keltél lépni, mi nagyrészt annak tulajdonítható, hogy a közigazgatási hatóságok az elhagyottakhoz nyilvánításánál sokszor föltételezen járnak el. Így például ha cselekedni törvénytelen gyermekről van szó meglegezők annak egyszerű kijelentésével, hogy az illető cseled és ninocenek tekintetű arra, hogy mennyi az ő havi bére képes-e gyermeke fenntartásához, illetőleg annak fejében fizendő tápdiákhoz mily összeggel járulni, vagy azokat egészen megfizetni, ha azt az állam, illetve valamely egyesület gondozásába vesse, de vannak oly ellenkező esetek is a midőn a hatóságok a már elzetszen elhagyottaknak mindeitett gyermek anyjának kereseti viszonyait firtkésve megállapítják hogy az anya mint szoptatós dajka keresményével gyermekének fenntartásához hozzájárulhatna és ilyenkor a helyett, hogy az anyát kereselében megahagnák, és őt gyermeke tápdiájának viselésére, egészen vagy részben köteleznék a gyermeket az anyának visszadják és ez által őt keresetétől megfosztják, minek következtében anya és gyermek újból kószálásra szorul, melynek költségeit most már kizárólag az orsz. betegápolási alap kénytelen viselni. Továbbá ott, hol a gyermek anyja, szülője vagy nagyszülői napeszmok azokat is tekintet nélkül munkabíráskura és keresetkire majdnem mindig fizetéképtelennek nyilvánítják, már pedig ezen sok napeszmok kinek rendes keresete van, képes gyermekeit és unokájt saját viszonyaihoz mérten elzetszában tartantani a mint tényleg fenn is tartja. Az anya vagy a szülő és nagyszülők munkaképtelenségét is gyakran hozzák fel a fizetéképtelenség okául, a nélkül, hogy a munkaképtelenség csak lejtárolábról is jelzve, vagy igazolva volna.

Felhívom tehát a törvényhatóságok, hogy az államkincstár, de az adós közhözsg érdekeit is megörvén csaljából utasítas, az elsőfokú közigazgatási hatóságok, hogy eszent az elhagyottakat ki-mondó határozat meghozatalánál a legnyugodtabb szigorúsággal járjanak el, és a felveendő jegyzőkönyvben a következőket tüntessék ki.

1. Cseledéknél minden esetben, hogy kiéni, milyen minőségben szolgál, mennyi a havi bére és mennyivel képes a gyermek fenntartásához hozzájárulni, mely utóbbi követelményt határozottal igazolnia meg.
2. Törvénytelen gyermekneknl figyelmztessék az anyát, hogy a törvénytelen apa ellenében bírói uton érvényesítheti követeléseit.
3. Az anya vagy a szülő és nagyszülők vagyontalansága esetén kiténtendő az, hogy az illetők kereset-képes-e, mi a foglalkozásai és napi keresményük, és ha azt olyanakk találják, hogy az a rendes napeszmával egyenlő, s a melyből a gyermek eltartható, az esetben a teljes elhagyottaságát ki ne mondják, esetleg állapítsák meg, hogy a fizetőkételes mennyivel járuljon a gyermek eltartásához.
4. A munka és keresetképtelenség mindig közhivatalban levő orvos bizonyítványával igazolandó. Végtl felhívom a törvényhatóságok, hogy figyelmztessék az első fokú hatóságok, hogy eszent rendeltetemen foglaltaknak be nem tartása esetén mindannyiszor, a hányzor e feltéreteit iralokból az illető ügynek felülvizsgálása alkalmával meg fognak győződni, hogy az államkincstárnak az első fokú eljárás hatóság mulasztásából indokolatlan károsan lesz, az eljáró közegeket fogom felősségre vonni. A közegeket pedig melyek az eljáró hatóság számára a szükséges adokat szolgáltatni vannak hivatva, figyelmztessék, hogy az elhagyottak nyilvánítás jogkövetkezményeit őt is viselni fogják, a mennyiben a 7 évetét betöltött gyermek eltartása első sorban reájuk fog hárulni.

4845/902. tkvi szám.

Arverési hirdetményi kivonat.

A székeskehérvári kir. törvényszék mint telek-kevényi hatóság közhírré teszi, hogy a Pejermegyei központi árrepánztár végrehajtónak *Schnéider Mária* és *Árva* végrehajtást szenvedők elleni 100 korona tőkebetelés és járuléki iránti végrehaj-

tási ügyében a székeskehérvári kir. törvényszék (a székeskehérvári kir. járásbírósg) területén levő Zámoly közösg és határában fekvő a számoji 193. számú birtokban A I sor 744. hazámú és 252. számú belteki lakhá és udvar, az A I 2—3 sor 745, 746. hrsz. belteki kertekből álló szelér birtokra az 1881. évi 60. toz. 156. §-ának d) pontja szrint egészen 883 koronában és a számoji 1115 számú birtokban A I 1—2 sor 1824., 1825. helyrajzi szám alatt felvett rőt és szántóból álló szelér birtokra 187 koronában eszenel megállapított kikéltési árban elrendelte és hogy a fennbbs megjelölt ingatlanok az 1902. évi augusztus hó 7-ik napján délelőtti 9 órakor Zámoly közösg-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállí: (itt kikéltési árón alul is eladati) fognak.

Árverési szándékok tartoznak az in talan boszárának 10%-át kézpénzben, vagy az 881. LX. toz. 42. §-ban jelzett árfojlyammal számított és az 1881. november 1-én 8938. sz. a. k. i. m. rendlet 8 §-ában kijelölt óvadékképes ártápkában a kizűdtött kézhöz letenni, vagy az 1881. L. toz. 170. § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerit elismertetését átvelezgáltatni.

Kelt Szekeskehérvárott, 1902. évi május hó 16-én, a kir. trvzék tkvi hatóság.

Chapó,
kir. trvzék bíró.

Papp Károly

Magyar művelődés-egyesület elnöke
Szekeskehérvár, Városházát
a városi taksár épületében. (Bejárati
Megyeház-utczából)

Elfogad minden e szakmába vágó munkát úgy festés, valamint tisztítási a legreménytelenebb feltételek mellett.
Célpiktoggyóknak a legrovidabb idő alatt festenek, vagy tisztítatnak.

g y á s z r u h á k

48 óra alatt készíttetnek.
Vidéki rendelések megbízható laklismertességgel eszközöltetnek.

Alapított 1890. Alapított 1880.

„LABOR OMNIA VINCIT”

„SECURITAS”

547/1887. sz. a. hatós. engedéllyel

nemzetközi hiteltudósító és incasso intézet.

Legrégibb és legjobb I. rangú külföldes intézmény.

Szolgálat mindenemmel tudóstalokkal (információk) igen gyorsan, pontosan és lelkiismeretesen.

Hitelbiztosítás és Intézetek egyedül ellenőrző intézet Magyarországon részére.

Külföldi bankok és külföldi tőke csonsa Magyarországon.

Előfizetések: 12, 25, 50, 100, 250, 500 és 1000 darabon, igen olcsón számítva.

Tudakozó könyvszekők kaphatók

Krausz F. Vilmosnál

Szekeskehérvár,
Basa-utca 2. szám.